

Η αντιμετώπιση του πόνου και η καταλλαγή της οδύνης

Επιστήμες / Επιστήμη & Θρησκευτικά

Σπυρίδων Κ. Βολτέας, Δ/ντής Χειρουργικού Τμήματος ΕΣΥ, Ιπποκράτειο Γ.Ν.Α.

Ο σωματικός πόνος στις υπό συζήτηση περιπτώσεις είναι συχνά ανυπόφορος και προκαλεί σημαντική επιβάρυνση στον πάσχοντα. Η κοσμική βιοηθική, όπως και αρκετές θρησκείες και δόγματα, θεωρούν εντελώς απαραίτητη την χορήγηση της καταλλήλου αγωγής ώστε να μην υποφέρει ο ασθενής, έχουν όμως συχνά διατυπωθεί και θέσεις περί της παιδαγωγίας που προσφέρει και ο σωματικός πόνος και όχι μόνον ο ψυχικός πόνος και η οδύνη[1]. Για τον λόγο αυτό απαιτείται περαιτέρω ανάλυση.

Στο πρόβλημα της ανταλγικής αγωγής και ενδεχομένως της καταστολής, ο Θεός εν Παραδείσω, εκφράζοντας την φιλανθρωπία του, ύπνωσε τον Αδάμ ώστε να καταστεί δυνατόν, άνευ σωματικού πόνου, να ληφθεί η πλευρά του και να κατασκευασθεί η Εύα. Δεν θα μπορούσε ο Θεός να πράξει διαφορετικά; Θεωρούμε πως ναι, αλλά με τον τρόπο αυτό έδρασε με διδακτική φιλανθρωπία. Και μολονότι πράγματι όλες οι μορφές πόνου είναι παιδαγωγικές, θεωρούμε ότι δεν απαιτείται η παραμονή του ασθενούς σε καθεστώς ακραίου σωματικού πόνου ώστε να συναισθανθεί την αμαρτία, αλλά τουναντίον επιβάλλεται να υπάρξει φιλόνητος δράση εκ μέρους των θεραπόντων, δεδομένου ότι η διαδικασία προς τον θάνατον είναι μακρά και υπάρχει προφανώς χρόνος προσευχής, ταπεινώσεως και συνειδητοποιήσεως, εάν βεβαίως πράγματι ο ασθενής το επιθυμεί.

Θεωρούμε λοιπόν ότι δεν είναι δυνατόν να τίθεται θεολογικόν θέμα ως προς την χορήγηση ανταλγικής αγωγής, ακόμη και εκείνης που πιθανώς να επιφέρει ακόμη και τον θάνατο, όπως είναι η περίπτωση της χρήσεως οπιοειδών, που καταστέλλουν το αναπνευστικό κέντρο υπό προϋποθέσεις[2]. Η αποδοχή της ανταλγικής αγωγής εντάσσεται αφενός στην φιλόανθρωπο χριστιανική προαίρεση και αφετέρου στις επιταγές περί αγαθοεργίας και μη προκλήσεως πόνου της κοσμικής βιοηθικής. Επίσης η αναλγησία δρα υποβοηθητικά, αφού απαλλάσσουντας από τον πόνο, βοηθά τον ασθενή να προσευχηθεί. Με βάση λοιπόν τα ανωτέρω, δεν υπάρχει καμία θεολογική αντίθεση προς την ανταλγική αγωγή[3].

Όσον αφορά την καταλλαγή της οδύνης, που είναι επίσης βασικό ζητούμενο στο υπό διαπραγμάτευση θέμα, θα πρέπει πρωτίστως να αναδειχθούν και να ερευνηθούν οι ποικίλοι παράγοντες που συντείνουν σε αυτήν την καταλλαγή. Βασικοί παράγοντες για τον χριστιανισμό είναι ο ευχαριστιακός τρόπος ζωής, η προσευχή, η ταπείνωση, η συζήτηση με τον πνευματικό, η οικογενειακή θαλπωρή, η θετική στάση των θεραπόντων αλλά και σειρά άλλων θεμάτων που αναφέρονται αμέσως κατωτέρω.

Βεβαίως η προσφορά καταλλαγής στον πάσχοντα θα πρέπει να γίνεται εντός των πλαισίων της θεραπείας, την οποία θεραπεία όμως καθορίζει η κυρίαρχος κοσμική βιοηθική και αυτός είναι ο λόγος που θεωρούμε ότι είναι εντελώς απαραίτητη η ελαχίστη, έστω, συναντίληψη. Τα θέματα που θα συντελέσουν στην ψυχική ηρεμία του ασθενούς και θα του προσφέρουν πνευματική γαλήνη είναι η αλήθεια, η συναίνεση, η τήρηση του ιατρικού απορρήτου, η ειλικρινής προσέγγιση, η εμπιστοσύνη, η δικαιοσύνη, η αποδοχή της τεκμηριωμένης αρνήσεως θεραπείας και εντολής μη ανανήψεως, η τεκμηριωμένη απόκρουση των αυτοκτονικών συμπεριφορών και του αιτήματος για ευθανασία, η εκουσία προσφορά οργάνων ως πράξη αγάπης, η εμπλοκή της οικογενείας και βεβαίως η πνευματική υποστήριξη του ασθενούς.

[1] Μωϋσέως Αγιορείτου, *Το αληθινό νόημα του πόνου στην ζωή μας*, Εκδ. Ορθόδοξος Κυψέλη, Αθήνα 2008.

[2] Lieberman A. D. et al, *Treatment of pain and suffering in the terminally ill*, στο <http://preciouslegacy.com/> και United States Conference of Catholic Bishops (2011), *To Live Each Day with Dignity: A Statement on Physician-Assisted Suicide*, στο <http://www.usccb.org/issues-and-action/human-life-and-dignity/assisted-suicide/to-live-each-day/>

[3] Engelhardt H. T, *ibid*, σελ. 390-391.

[συνεχίζεται]

Παρατήρηση: Το παρόν άρθρο αποτελεί τμήμα κειμένου βασισμένου στην κατατεθειμένη στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο διπλωματική εργασία με τίτλο «Θεολογική προσέγγιση του πόνου και της οδύνης των καρκινοπαθών ασθενών τελικού σταδίου», του Σπυρίδωνος Κ. Βολτέα, Γενικού Χειρουργού, Δ/ντή Χειρουργικού Τμήματος ΕΣΥ του Ιπποκράτειου Γενικού Νοσοκομείου Αθηνών. Η Πεμπτουσία δημοσιεύει ολόκληρο το κείμενο του κ. Βολτέα σε συνέχειες.

Διαβάστε το προηγούμενο μέρος του κειμένου [εδώ](#)

<http://bit.ly/2oRrkFQ>